

MENTESSÉGI LEHETŐSÉGEK A 2023-AS TÁMOGATÁS IGÉNYLÉSI ÉVRE EGYES VETÉSVÁLTÁSI ÉS PARLAG KIALAKÍTÁSI SZABÁLYOK ALÓL

A tagállamok kérésére az Európai Bizottság a bizonytalan globális élelmiszer-ellátási helyzet miatt 2023-ban átmeneti mentességet tesz lehetővé a gazdálkodók számára a területalapú támogatásokhoz kötelezően betartandó egyes vetésváltási és parlag kialakítási szabályok alól annak érdekében, hogy a rendelkezésükre álló szántóterületüket minél nagyobb mértékben élelmiszertermelésre használhassák.

Az uniós részletszabályok még készülnek, de az Agrárminisztérium fontosnak tartja a már ismert legfontosabb információk összefoglalását és megismertetését a szakmával. A Közös Agrárpolitika szabályai eleve megváltoznak a 2023-as támogatás igénylési évtől, így értelemszerűen ezen új szabályok alóli jövő évi átmeneti mentesülési lehetőségekről kell beszélnünk.

A derogáció, azaz átmeneti mentesség a 7. HMKÁ-előírás (Helyes mezőgazdasági és környezeti állapot) egyes követelményeire („*Vetésforgó a szántóterületeken, kivéve a víz alatt fekvő növényeket*”), valamint a 8. HMKÁ-előírás első követelményére („*Nem termelési célú területek vagy tájképi elemek minimális aránya*”) vonatkozik, ezek vannak közvetlen hatással a szántóterületek termelési célú használatára. A vetésforgó azáltal, hogy a talajpotenciál megőrzése érdekében minimumkövetelményeket határoz meg a vetésváltásra vonatkozóan, míg a másik előírás első követelménye oly módon, hogy a szántóterületek egy minimális részén nem termelési célú területeket (tehát parlagot) vagy tájképi elemeket kíván meg.

Fontos, hogy növényegészségügyi és talajvédelmi szempontból a burgonya, a napraforgó, a repce, a szója, a cukorrépa, az olajtök és a dinnye önmaga utáni termesztése 2023-ban sem lehetséges. E növényfajok megkülönböztetett kezelését biológiájuk és tipikus károsítók teszik szükségessé. Minden más szántóföldi növénykultúra vetése lehetséges 2023-ban annak ellenére, hogy 2022-ben vagy azt megelőzően is ugyanazt termesztették a területen.

A másik átmeneti mentességgel érintett terület a 2023-tól alkalmazandó szabályok szerinti nem termelési célú területek vagy tájképi elemek kijelölési gyakorlata, nagyon hasonlít a jelenlegi zöldítés keretében működő ökológiai jelentőségű terület (EFA) kijelölés gyakorlatára. Ugyanis az előírás kimondja, hogy a gazdálkodóknak nem termelési célú területeket vagy tájképi elemeket kell kijelölniük a szántóterületük egy minimális százalékában. Magyarország stratégiai tervében az uniós szabályok alapján az szerepel, hogy:

– *A gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 4 %-ának megfelelő nem termelési célú területet vagy tájképi elemet kell kijelölni, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is,*

vagy

– A gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 7 %-ának megfelelő, növényvédő szerek használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés vagy nitrogénmegkötő növényeket is tartalmazó területet kell kijelölni, amelynek 3 %-a kötelezően parlagon hagyott földterület vagy nem termelési célú tájképi elem kell, hogy legyen. A tagállamoknak az ökológiai jelentőségű másodvetések esetében 0,3-as súlyozási tényezőt kell alkalmazniuk.

Ezek alapján a nem termelési célú területek vagy tájképi elemek kijelölési előírására vonatkozó könnyítés nagyon hasonló az idei év márciusában hatályba lépett, ún. zöldítési EFA-parlag derogációhoz. Vagyis, ha a gazdálkodó az előzőekben részletezett, valamely százalékos arány teljesítéséhez parlagon hagyott területet is tervez bejelenteni 2023-ban, azt akkor is beszámíthatja ennek a HMKÁ-előírás teljesítésébe, ha azon az egyébként parlagon hagyni tervezett területen mégis termesztani fog olyan szántóföldi növénykultúrát, ami az élelmezésbiztonsághoz hozzájárul. Az Európai Bizottság tájékoztatása alapján jelenleg egyetlen ismert korlátozás várható, mégpedig az, hogy ezeket a parlagon hagyott területeket nem lehet kukorica és szójabab termesztésére használni. Az élelmiszer célú szántóföldi növénykultúrák listája, mely növénykultúrákat a szóban forgó parlagon hagyott területeken vetni lehet, [itt található](#).

A részletszabályok tisztázását követően további tájékoztatásra számíthatnak a gazdálkodók, ezért kérjük, kövessék figyelemmel erre vonatkozó tájékoztatásunkat.

2022. AUGUSZTUS 8.